

Kontroler przychodzi bez zapowiedzi

data aktualizacji: 2015.09.17

Błędy w umowach o pracę, zaleganie z wypłatą pensji, zatrudnianie pracowników w dni wolne i święta - to tylko niektóre przypadki łamania prawa w handlu. Kara za takie praktyki wynosi nawet 2000 zł.

Inspektor pracy, który kontroluje sklep, bada, czy właściciel placówki przestrzega przepisów prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny, i czy nie zatrudnia ludzi na czarno. Może pojawić się bez zapowiedzi, odwiedzając sklep w dowolnych godzinach.

Upoważnienie do kontroli

Inspektor od razu musi okazać legitymację służbową i upoważnienie do przeprowadzenia kontroli. Dokument powinien zawierać informację o podstawie prawnej do przeprowadzenia kontroli, dane i numer legitymacji osoby do niej wyznaczonej, określać zakres kontroli, a także datę rozpoczęcia i przewidywanego terminu jej zakończenia. Kontrolę może prowadzić tylko osoba wskazana w upoważnieniu. Jeżeli operację przejmie inny urzędnik, konieczne jest wystawienie odrębnego dokumentu. - W sytuacjach wyjątkowych, np. gdy pracownikom grozi utrata zdrowia, a nawet życia, dopuszcza się niezwłoczne rozpoczęcie inspekcji. Wystarczy wtedy tylko okazanie legitymacji, natomiast upoważnienie może zostać dostarczone w terminie maksymalnie 7 dni od wejścia na teren sklepu - podkreśla Maria Kacprzak-Rawa, rzecznicz Okręgowego Inspektoratu Pracy w Warszawie.

Przed podjęciem kontroli inspektor zazwyczaj zgłasza swoją obecność w firmie - choć w sytuacjach wyjątkowych zdarzają się odstępstwa od tej praktyki (szczególnie gdy może to wypaczyć wyniki postępowania).

Przedsiębiorca musi ściśle współpracować z inspektorem, który powinien mieć możliwość swobodnego poruszania się po całej placówce. Kontroler nie musi mieć przepustki, nie podlega też rewizji osobistej, nawet jeśli poddawani są jej pracownicy sklepu. Trzeba mu udostępnić wszystkie środki i narzędzia, które umożliwią przeprowadzenie kontroli. Inspektor może nie tylko przyjrzeć się miejscu pracy i warunkom zatrudnienia czy przejrzeć niezbędne dokumenty (akta osobowe, umowy), ale także zweryfikować prowadzone postępowanie na podstawie rozmów z pracownikami, najlepiej w wyznaczonym do tego pomieszczeniu. W przypadku nieobecności pracodawcy powinna być osoba, która będzie go reprezentować.

Protokół i kary

- Ustalenia kontroli są dokumentowane w formie protokołu, w którym znajduje się m.in. opis stwierdzonych naruszeń prawa, a także pełna informacja o czynnikach, które miały wpływ na wyniki postępowania - mówi Maria Kacprzak-Rawa. Oczywiście uwzględnione muszą być dane kontrolowanej firmy, osoby reprezentującej pracodawcę na czas jego nieobecności, ale też personalia inspektora pracy, terminy prowadzenia działań na terenie sklepu i udzielone podczas kontroli porady. Zastrzeżenia do protokołu można zgłosić pisemnie w terminie 7 dni od przedstawienia go przez inspektora.

Istotnym zagadnieniem są kary nakładane na przedsiębiorcę w toku postępowania. Jeśli utrudnia bądź uniemożliwia on przeprowadzenie kontroli, inspektor może uznać to za wykroczenie i nałożyć mandat w wysokości od 1000 do 30 000 zł. Za skuteczne udaremnienie kontroli grozi też maksymalna kara do 3 lat pozbawienia wolności (o kwalifikacji czynu decyduje inspektor). W przypadku złamania prawa informacja o takim zdarzeniu zostanie przekazana do ZUS-u, urzędu kontroli skarbowej lub policji i straży granicznej (w przypadku cudzoziemców). Za wykryte nieprawidłowości w sklepie grozi mandat od 1000 do 2000 zł. Jeśli wykroczenie zostanie popełnione po raz drugi w ciągu dwóch lat, przedsiębiorcy grozi grzywna w wysokości 5000 zł.

Działania kontrolne inspektora pracy dotyczą:

- legalności zatrudnienia, w tym zawieranych umów i niezbędnych zaświadczeń dopuszczających pracownika do wykonywania zawodu
- wypłaty należnych wynagrodzeń i innych świadczeń, wynikających ze stosunku pracy, w tym przestrzegania terminów płatności przez pracodawcę
- rozliczenia czasu pracy zgodnego z przepisami, np. godzin nadliczbowych, zatrudnienia w dni wolne i święta
- urlopów pracowniczych i przestrzegania przepisów w tym zakresie, zasad zatrudnienia osób młodocianych i niepełnosprawnych
- przestrzegania zasad BHP i bezpieczeństwa (szkoleń pracowników, badań okresowych)

(KP)

Źródło: <https://www.wiadomoscihandlowe.pl/artykuly/kontroler-przychodzi-bez-zapowiedzi,4526>